

Fakultetsstyrelsen

Allmän studieplan för utbildning på forskarnivå i socialt arbete

Allmän studieplan för utbildning på forskarnivå är fastställd av Samhällsvetenskapliga fakultetsstyrelsen 2020-11-26, dnr U 2020/961.

Studier enligt denna allmänna studieplan kan leda till någon av följande examina:

Filosofie doktorsexamen

Filosofie licentiatexamen

1 Ämnesbeskrivning

Forskning i socialt arbete handlar huvudsakligen om sociala problem, deras uppkomst, orsaker och lösningar; utsatta grupper och individers villkor och levnadsförhållanden; analyser av välfärdspolitik, socialpolitiska åtgärder, samhällsinterventioner, människobehandlande organisationer och professioner. Aktuella forskningsområden beskrivs på institutionens hemsida (<https://www.soch.lu.se>).

2 Syfte och mål för forskarutbildningen

Syftet med forskarutbildningen i socialt arbete vid Socialhögskolan, Lunds universitet, är att ge fördjupade kunskaper i socialt arbete och att utbilda självständiga och kritiska forskare med bred teoretisk samhällsvetenskaplig kunskap, metodologisk skicklighet och urskiljningsförmåga samt förmåga att självständigt genomföra forskningsprojekt.

2.1 Doktorsexamen

Doktoranden ska efter genomgången utbildning ha förvärvat följande kunskaper och färdigheter:

Kunskaper och förståelse

För doktorsexamen ska doktoranden

- visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och
- visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

För doktorsexamen ska doktoranden

- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,
- med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,
- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap, och
- visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och att stödja andras lärande.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För doktorsexamen ska doktoranden

- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och
- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

2.2 Licentiatexamen

Doktoranden ska efter genomgången utbildning ha förvärvat följande kunskaper och färdigheter:

Kunskap och förståelse

För licentiatexamen ska doktoranden

- visa kunskap och förståelse inom forskningsområdet, inbegripet aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av detta samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

För licentiatexamen ska doktoranden

- visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt, och
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forsknings- och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För licentiatexamen ska doktoranden

- visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning,
- visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling.

3 Behörighet och utbildning på forskarnivå

För att bli antagen till utbildning på forskarnivå krävs att den sökande har grundläggande och särskild behörighet och att sökanden bedöms ha sådan förmåga i övrigt som behövs för att tillgodogöra sig utbildningen.

3.1 Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet att antas till utbildning på forskarnivå har den som har

1. avlagt en examen på avancerad nivå,
2. fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller
3. på något annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

Fakultetsstyrelsen får för en enskild sökande medge undantag från kravet på grundläggande behörighet, om det finns särskilda skäl.

3.2 Särskild behörighet

Särskild behörighet har den som har

1. fullgjort kursfordringar om minst 30 högskolepoäng inom huvudområdet socialt arbete på avancerad nivå eller förvärvat motsvarande kunskaper inom eller utom landet, och

2. har genomfört ett självständigt arbete om minst 15 högskolepoäng på avancerad nivå.

3.3 Tillgodoräknande av tidigare studier

En doktorand som genomgått viss högskoleutbildning på avancerad nivå eller motsvarande med godkänt resultat kan tillgodoräkna sig detta i utbildningen på forskarnivå, om institutionsstyrelsen efter prövning bedömer att den tidigare utbildningen har sådan kvalitet och inriktning att den kan godtas för tillgodoräknande. Tillgodoräknande ska alltid prövas om studenten begär det och beslutet ska dokumenteras i den individuella studieplanen, senast ett år efter att denna beslutats. Tillgodoräknanden ska vara kopplade till beslut om avräkning i finansieringstid i tid som motsvarar den tillgodoräknande kurspoängen.

4 Antagning och urval

Antagning av forskarstuderande sker enligt Lunds universitets antagningsordning för forskarutbildning och Föreskrifter för utbildning på forskarnivå vid Samhällsvetenskapliga fakulteten.

4.1 Antagning

Fakulteten eftersträvar att antagning av forskarstuderande sker efter utannonsering av studieplats vid en fastställd tidpunkt. Den som antagits till studier för licentiatexamen måste genomgå ny antagning för att fortsätta till doktorsexamen.

Till utbildning på forskarnivå antas primärt sökande som anställs som doktorand. Forskarstuderande måste ha finansiering i form av anställning som doktorand eller annan finansiering i enlighet med universitetets antagningsordning. Fakultetsstyrelsen ansvarar för att en noggrann prövning av studiefinansieringen genomförs.

En finansieringsplan ska finnas vid antagningen. I planen ska de ekonomiska villkoren för hela studietiden framgå.

4.2 Urval

Vid antagningsbegränsning måste urval göras bland de sökande. Grund för urval är den sökandes meriter vid ansökningstillfället. Det avgörande urvalskriteriet är förmågan att tillgodogöra sig forskarutbildning. Särskilt avseende fästs vid den sökandes lämplighet för samhällsvetenskapligt forskningsarbete. Enbart det förhållandet att den sökande bedöms kunna få tidigare utbildning eller yrkesverksamhet tillgodoräknad för utbildningen får dock inte vid urval ge sökanden företräde framför andra sökande.

För att bedöma förmågan att tillgodogöra sig forskarutbildningen beaktas studieresultat, den sökandes skrifter, rapporter, forskningsplaner och eventuella forskningsmeriter samt dokumenterad arbetslivserfarenhet. Självständiga arbeten på grundnivå och på avancerad nivå har särskild vikt.

Fakulteten eftersträvar mångfald. Jämställdhetsaspekten ska alltid beaktas. Vid jämbördiga meriter ska sökande av underrepresenterat kön, relaterat till fördelningen bland forskarstuderande vid institutionen, ges företräde om inte annat skäl talar emot detta.

5 Utbildning för doktorsexamen

Utbildning på forskarnivå som leder till doktorsexamen omfattar fyra års studier (240 högskolepoäng) på heltid. Utbildning till licentiatexamen omfattar två års studier (120 högskolepoäng) på heltid. Studier kan bedrivas på deltid, minst halvtid, och omfattar då maximalt åtta år för doktorsexamen respektive fyra år för licentiatexamen. Doktoranden har också rätt men inte skyldighet att avlägga licentiatexamen (120 högskolepoäng) som en etapp i forskarutbildning som leder till doktorsexamen.

5.1 Utbildningens uppläggning

Utbildning som leder till doktorsexamen omfattar totalt 240 högskolepoäng fördelade på en kursdel omfattande 75

högskolepoäng och en vetenskaplig avhandling, doktorsavhandlingen, omfattande 165 högskolepoäng. Utbildning som leder till licentiatexamen omfattar totalt 120 högskolepoäng fördelade på en kursdel omfattande 37,5 högskolepoäng och en vetenskaplig avhandling, licentiatavhandlingen, omfattande 82,5 högskolepoäng. Undervisningen ges i form av kurser och seminarier, gästföreläsningar samt handledning i avhandlingsarbetet.

För godkänd doktorsexamen fordras godkänt betyg på samtliga kunskapsprov som ingår i forskarutbildningen och på doktorsavhandlingen.

För godkänd licentiatexamen fordras godkänt betyg på samtliga kunskapsprov som ingår i licentiatutbildning och på den vetenskapliga uppsatsen.

5.2 Handledning

För varje doktorand ska utses minst två handledare, varav en ska vara huvudhandledare. Huvudhandledaren ska vara docentkompetent och anställd vid Socialhögskolan, Lunds universitet. I den individuella studieplanen ska respektive handledares arbetsuppgifter och ansvarsområde anges. Doktoranden har rätt till handledning under den tid som kan anses behövas för den föreskrivna utbildningen. Handledningen omfattar både hjälp med inriktningen av studier och avhandlingsarbete/arbete med vetenskaplig uppsats samt stöd under arbetets gång. En doktorand som begär det ska få byta handledare.

5.3 Individuell studieplan

Vid studiernas början ska doktoranden i samråd med handledaren upprätta en individuell studieplan över universitetets och doktorandens åtagande och en tidsplan för doktorandens utbildning. Den individuella studieplanen ska följas upp årligen.

Doktoranden ska registrera sig i början av varje termin och i samråd med handledare ange med vilken aktivitetsgrad studierna ska bedrivas under terminen.

5.4 Kurser och andra moment

Kursdelen i forskarutbildningen består av kurser som ordnas av institutionen och fakulteten, kurser vid andra högskoleinstitutioner inom eller utom landet, samt individuella litteraturkurser/läskurser och andra poänggivande moment enligt institutionens riktlinjer.

Avseende fakultetsgemensamma kurser finns det kursplaner som anger kursernas mål, innehåll och poängtal. För kurser genomgångna vid andra fakulteter och högskolor bestäms poängantalet som ska tillgodoräknas av prefekt eller studierektor vid forskarutbildningen. Vilka kurser den enskilde doktoranden ska genomgå och kunna räkna in i examen anges i den individuella studieplanen.

Prov som ingår i utbildning på forskarnivå och avhandling ska bedömas med betygen godkänd eller underkänd. Examinator för kursdelen är professor eller annan docentkompetent lärare.

5.4.1 Kursdelen

Av 75 kurspoäng för doktorsexamen ska doktoranden förvärva minst 25 högskolepoäng inom vetenskapsteori och metod, inklusive forskningsetik (3 högskolepoäng) och minst 25 högskolepoäng inom samhälls- och beteendevetenskaplig teori och forskningsorientering av relevans för socialt arbete. I kursdelen sker kunskapskontrollen företrädesvis i form av skriftlig redovisning av individuella fördjupningsuppgifter, som i regel seminariebehandlas.

För licentiatexamen gäller att av 37,5 kurspoäng ska doktoranden förvärva minst 15 högskolepoäng inom vetenskapsteori och metod, inklusive forskningsetik (3

högskolepoäng) och minst 15 högskolepoäng inom samhälls- och beteendevetenskaplig teori och forskningsorientering av relevans för socialt arbete.

5.4.2 Forskningsseminarier och andra moment

Som ett led i utbildningen och avhandlingsarbete ska doktoranden delta i seminarier kring institutionens forskningsverksamhet och doktorandens avhandlingsarbete. Doktoranderna ska ges möjlighet att presentera PM om teoretiska och/eller metodologiska problem i arbetet, framlägga planer, uppsatser och avhandlingstexter samt att opponera på andra doktoranders arbeten.

Doktoranden ska presentera sitt avhandlingsarbete respektive den vetenskapliga uppsatsen vid minst tre seminarier:

1. i anslutning till planeringen av avhandlingens uppläggning (planeringsseminarium)
2. då avhandlingsarbetet kommit ungefär halvvägs (mellanseminarium)
3. slutseminarium cirka sex månader före beräknad disputation

5.5 Avhandling

Doktorsavhandlingen är det viktigaste momentet i forskarutbildningen. Avhandlingen ska baseras på självständigt vetenskapligt arbete.

Avhandlingen kan utformas antingen som ett enhetligt sammanhängande verk (monografiavhandling) eller som ett antal vetenskapliga uppsatser av examinandens försedda med en inledande sammanfattning där delarna sätts in i en helhet (sammanläggningsavhandling).

Ett arbete av två eller flera författare kan godkännas som doktorsavhandling eller del däri, om varje doktorands insats redovisas så att den kan bedömas individuellt.

Avhandlingen försvaras vid en offentlig disputation.

Avhandlingen betygsätts med något av betygen *godkänd* eller *underkänd*. Vid betygssättningen tas hänsyn till såväl innehållet i avhandlingen som försvaret av den vid disputationen.

5.6 Vetenskaplig uppsats

För licentiatexamen gäller att den vetenskapliga uppsatsen ska försvaras vid ett offentligt seminarium. Uppsatsen betygsätts av en betygsnämnd med något av betygen *godkänd* eller *underkänd*.

5.6 Institutionstjänstgöring

En doktorand kan delta i institutionsarbetet inom en ram om högst 20 procent av full arbetstid. Doktoranden ska kompenseras med motsvarande förlängning av studietiden.

Institutionstjänstgöring ska framgå av den individuella studieplanen.

Doktorander som undervisar inom utbildningen på grundnivå eller avancerad nivå ska ha genomgått inledande högskolepedagogisk utbildning omfattande två veckor.

Institutionen bör verka för att doktorander som kontinuerligt undervisar genomgår ytterligare relevant högskolepedagogisk utbildning.

6 Övrigt

Upplysningar om antagning och ansökningstider lämnas av Socialhögskolan.

Undervisningen ges på svenska med omfattande inslag av engelska.

Doktorander antagna före 2020-11-26 har rätt att fullfölja sina studier enligt denna studieplan. Överenskommelse om detta ska dokumenteras i den individuella studieplanen.